

D001 พลาการประยุกต์ใช้ต้นแบบงานกันตกรรมในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปางแก อำเภอกงช้าง จังหวัดน่าน

พัชรินทร์ กล้าพิทักษ์*, ฌีรนุช ภัทรปิยกุล, รจนา สุตสม***,
วุฒิพงศ์ ธนะขว้าง*****

*โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปางแก, **โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี ตำบลคอกกระบือ, ***โรงพยาบาลทุ่งช้าง จังหวัดน่าน*

ประชาชนมีภาวะทันตสุขภาพไม่ดี เป็นหนึ่งในปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข ได้มีนโยบายขยายระบบบริการทันตกรรมไปจนถึงสถานีอนามัย(โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล: รพ.สต.) ใน ปีพ.ศ. 2554 อำเภอกงช้าง จังหวัดน่าน จึงได้ใช้ต้นแบบงานทันตกรรมจากรพ.สต.งอบ ไปทดลองดำเนินงานใน รพ.สต. ปางแก ซึ่งเป็นรพ.สต. แห่งที่ 2 ที่มีกรขยายระบบบริการทันตกรรมดังกล่าว การวิจัยพัฒนาเชิงทดลอง แบบกลุ่มเดียว วัดผล ก่อน-หลัง การทดลอง หลายครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลการ ประยุกต์ใช้ต้นแบบงานทันตกรรมในรพ.สต.ปางแก ด้วยการบูรณาการทรัพยากรที่มีอยู่ สิ่งที่ใช้ในการทดลอง คือ ต้นแบบการดำเนินงานทันตกรรมในรพ.สต.งอบ ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นำไปทดลองที่ รพ.สต.ปางแก ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึง 30 มิถุนายน 2556 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มารับบริการทันตกรรมที่รพ.สต.ปางแก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ต้นแบบของการดำเนินงานที่พัฒนาขึ้น แบบบันทึกการดำเนินงานทันตกรรม แบบสังเกตการดำเนินงานทันตกรรม แบบสอบถามความพึงพอใจ แบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกเหตุการณ์ที่มีผลต่อการดำเนินงาน โปรแกรมบันทึกการให้บริการ และกล้องถ่ายรูป ขั้นตอนและวิธีการวิจัย โดยการนำต้นแบบที่พัฒนาขึ้นไปดำเนินการในปีแรก การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปดำเนินการในปีที่ 2 การนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปดำเนินการในปีต่อ ๆ ไป การสรุปผลการประยุกต์ใช้ต้นแบบการดำเนินงานทันตกรรมของ รพ.สต. การสรุปต้นแบบงานทันตกรรมของ รพ.สต.ที่ประยุกต์ได้ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างก่อนกับ หลังการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปดำเนินการจำแนกเป็นรายปี โดยการ วิเคราะห์เนื้อหา และสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า รพ.สต.ปางแก ผ่านเกณฑ์ประเมินมาตรฐานงานทันตกรรมในรพ.สต.ในระดับดีมาก ในปีแรกที่ดำเนินการ และใช้เป็นต้นแบบที่ประยุกต์แล้วขยายผลให้กับรพ.สต. และ รพ.สต.ปอน และ รพ.สต.อื่น ๆ ในจังหวัดน่าน ต้นแบบงานทันตกรรมที่ประยุกต์ขึ้นในรพ.สต.ปางแก ทำให้ผู้บริการในพื้นที่ทดลองมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และการเข้าถึงบริการเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.30, 16.15 และ 15.35 ในปี 2554-2556 ตามลำดับ ต้นแบบใหม่ที่ประยุกต์ได้นั้น ต้องทำการประยุกต์ในมิติด้านบุคลากร และมิติด้านครุภัณฑ์ และเครื่องมือ จากต้นแบบเดิมที่มีองค์ประกอบ 6 มิติ ทั้งนี้ ได้เสนอแนะให้ขยายต้นแบบที่ประยุกต์ได้และประสบความสำเร็จการทำงาน ดังกล่าวไปยังรพ.สต.อื่น ๆ ในอำเภอและจังหวัดต่อไป